

Kujataamiu

Nutaaq
Uk./Årg. 26 nr. 16 Qaqortoq, den 12. september 2013

QAQORTOQ VVS ApS
v/ Johnny Petersen

Mestervej B-838 . Boks 25 . 3920 Qaqortoq
Tlf. 64 26 94 . Fax 64 28 94 . Johnny 49 23 94
E-mail:qaqvvs@greennet.gl

- Rørarbejde
- Blikkenslagerarbejde
- Vand, varme og sanitet
- Smedearbejde
- Diverse

49 23 94 svarer altid

Permagreen
Greenland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Tæppeland
- malerarbejde
- Transport

Tlf. 64 20 94 - Fax 64 22 94
Mobil 49 44 09 - Låseservice 49 26 27
Mestervej B-1328 - 3920 Qaqortoq

SODAVAND- NIT
MIKISUT /
Små sodavand
Puui ilangunnagit / Uden pant
20 x 25 cl

Sipaakkits
Spar
51-

99.-

Atuutissapput / Gælder fra Onsdag d. 11/9 til Lørdag d. 14/9 **PISIFFIK**

KA Auto ApS

Biilit suugaluartulluunniit
aserfattaalillugillu iluarsaatarpavut.

Service og reparation af alle bilmærker.

Kilaalap Aqqutaa B-1616 • Tlf. 64 24 08 • Fax 64 24 28 • Mobil 53 24 18 • www.ka.gl

Sipaakkits
Spar

21,-

TINGUARAQ KISSARTOQ
LUN LEVERPOSTEJ

+ IFFIAQ QAQORTOQ
STORT FRANSKBRØD

NEQILERIFFIMMIIT
FRA SLAGTEREN

IFFIORFIMMIIT
FRA BAGEREN

25,-
Brugseni

Neqeroorutit sapaat septembarip 15-iat 2013 ilanngullugu atuutissapput
Tilbudene gælder til og med søndag 15. september 2013

Qaqortumi avatangiisit pillugit allakkamut akissut

Maani illoqarfimmi avatangiisut tunngasut qanoq iliuuseqarfingineqarnissaannut soqtiginninnernut qujanaq.

Kommunimut suaarutigisat akissuteqarfinginiassarissavara.

Qisunnut eqqakkanut qaleriissanut tunngatillugu, ikuallaaviup eqqaani katersorneqarsimasut pillugit, oqaatigisinnavaara, ikuallaaviup qisunniq "pilattuutaas aserorsimammam". Ajuusaaranaraluartumik kingoraartissaanik nassaarniarneq ajornakusoornartorujussuuvooq, taamaattumik taakkuninnga tunisassioroq pumpinik nutaanik tunisassiorluni aallartissimavoq, naatsorsuutigineqarpoq sap. akunneri ikinnerpaamik

arfinillit qanngiutsinnagit pissarsiarisinnaassagipput. Tassa tamatumunnga pissutaavoq quisuit eqqakkat ikuallanneqarsinnaannginnerinut. Siullermik ikuallaavciup eqqaanut inissineqarnissaat innersuussutigineqarsimavoq, alliartuinnarpullu takussunarsisimallutillu.

Qisuit qaleriissat maanna tigooraaviup eqqaanut nuuneqarsi-mapput aserorterutip piareernissaata tungaanut. Taamaattumik suliffeqarfinnut tamanut inneruussutigineqas-saaq qisunniq eqqagassatik pappilissallu ikuallaaviup eqqaanut igittassanngikkaat, kisiannili tigooraaviup eqqaanut, tassa quisuit eqqakkat tunniinneqartassapput ulluinnarni nal. 8-16 akornanni.

Tigooraaviup eqqaani nappartanut seerisisunut tunngatillugu (bitumin) ukiut arllalit (1998) matuma siorna kommuni nappartarsivoq 7.000-nik, akgissaartorujussuarnik 1 koruuni ataaseq asaartorneri ilanggullugit (siunissami aqqusinitsin-nut sipaarniuteqarnissaq anguniarlugu).

Nappartatoqqat ilaasa seerinerinut tunngatillugu kommuni aningaasartuuteqangaatsiarsimavoq inissiviisa naqqassaa-nut sitserneq ajortunik, ilitsiviullu eqqaani immikkamik ungaluliisimalluni. Sumiiffimmi tassani inissinneqarsimap-put, bituminili avammut kuussinnaajunnaarsinneqarsimavoq. Bitumin ukiut tamaasa atorneqartarpoq asfaltliorner-mut, naatsorsuutigineqarporlu ukiualuit qaangiuppata nun-gukkumaartut.

Qupp. all. nang. →

Udfører alt arbejde inden for:

Jordarbejde

Borearbejde & Sprængningsarbejde

Vandledningsarbejde & Kloakarbejde

Terrænarbejde & Belægningsarbejde

Halvrørsarbejde

Betonarbejde

Postboks 420, 3920 Qaqortoq
Tlf.: 64 20 44 - Fax 64 20 25
Mobil: 49 38 69
E-mail: qef@qef.gl

Nutaaq

kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:
Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq

Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60

e-mail: qoffset@greennet.gl • ib@kujataamiu.gl

www.kujataamiu.gl

**Kujataani Asaasoq ApS
Sydgrønlands Rengøring ApS**

**Postboks 527, 3920 Qaqortoq
Fax 64 19 41 • Mobil 49 31 32**

**asaaqqissaarneq, Sullissilluarneq
- Nuannisarneq Ipiitsoq**

**Proffessionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:

Ib Benjaminsen

Ilioqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:

Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

19. september 2013

Normu tulleq saqqummeqqissaq:

Næste nummer udkommer igen:

26. september 2013

Sipaakkit /
Spar op til
80.95

ARLAAT /
Frit valgs marked, 75 cl
mange forskellige varianter

Pr. flaske

75.-

**PRIS
GARANTI**

Vi vil være billigst!
Akikinnerpaajuniar-
pugut

SANTA RITA 120
3 x 75 cl

248.-

Sipaakkit /
Spar op til
120.-

UDVALGTE BIB

3 liter

269.-

Sipaakkit /
Spar
620.70

SAN SILVESTRO
BAROLO
6 x 75 cl

699.-
PISIFFIK

Eqqaaviull. Qaqortoq akiss. nang.

Aamma taaneqartariaqarpoq bitumin kinertoru-jussuummat, imermik arrottinnejarsinnaanngit-soq. Taanna aqqusinitssinnut qaallutigalugu ator-neqarsimavoq, navianaateqaranilu. Ullumikkut napparat 1000 sinnillit kiserngorussimapput, takussunakujuppullu, kisiannili nalilerujussuu-put aqqusinitssinnut nutarterutigalugit atortaratsi-git.

Kommunip sulissutigaa eqqakkanut najoqqutas-siaq nutaaq, naatsorsuutigineqarpoq ukioq naa-tinnagu agguaneqarumaartoq. Najoqqutassiaq taanna immikkoortortaqarpoq, tassalu nammi-nersortunut aamma inuussutissarsiortunut tunngassuteqartunut. Eqqakkanut najoqqutassia-mi allassimapput eqqakkat qanoq suliarineqar-tarnissaannik kommunillu tigooraaviinut eqqak-ka illoqarfinni nunaqarfinnilu tunniunneqarts-sallutik.

Naggataatigut taarusuppara, suliffeqarfippassuit eqqaminni inissiivigallartagassaminnik pisariaqartitsipput.

Nunaminertamik atuinissamik taakkununnga tunniussigaan-gatta, piumasarineqartarpoq eqqaasa torersuutinnejarnissa-at.

Paasigaangatsigu inissiiviit eqqakkanut atorneqartut, sulif-

feqarfiiut tamanna pillugu uparuartapagut, pisunilu ajorluin-nartuni nunaminertamik akuersissut utertinneqartarpoq.

Soorlu siusinnerusukkut inuussutissarsiutillillu oqaloqati-giittarnitsinni erseqqissartsimagipput, aamma taakku aki-sussaapput illoqarfitta saligaatsuutinnejarnissaanut toresuu-tinnejarnissaanullu – kommunimi tamaviaarluta illoqarfik kusarnartinniarsaralugulu torersuutinniarpapput – kisiannili suli pitsanngoriartsinissamat periarfissaqarpoq, taamaattumik soqtiginninneq nuannaarutigeqaarput Kujataamumi saqqummiunneqartoq, pingartumik siunnersuutigineqartoq suli pitsanngoriartsinissamat tunngassuteqartumik.

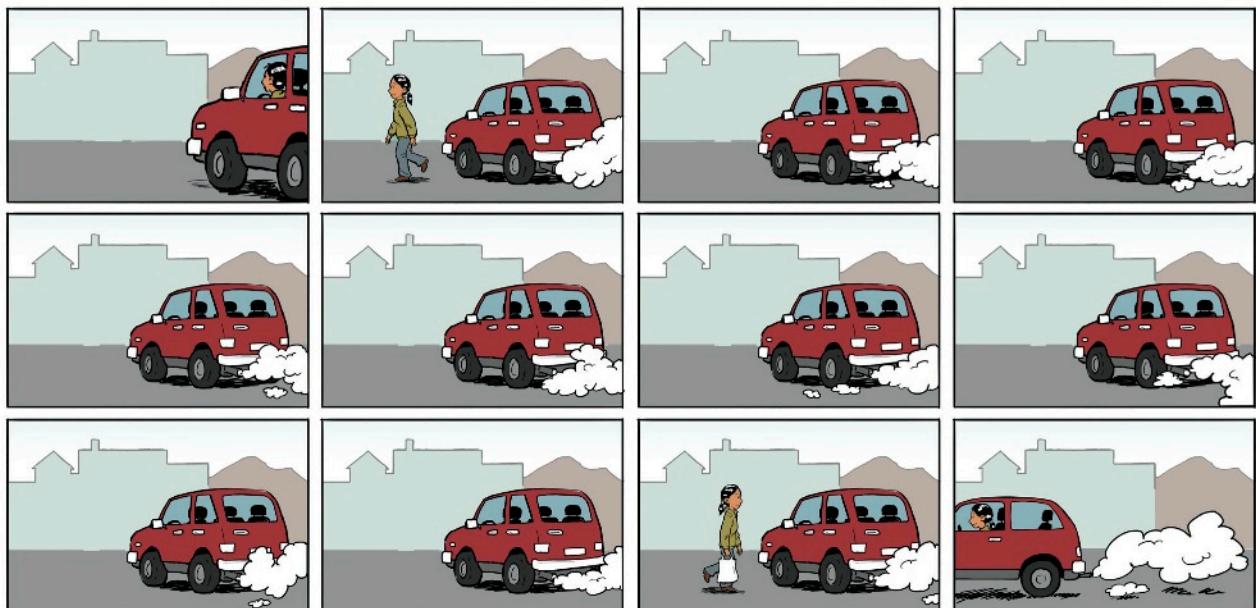
Leif Baadh
Kommune Kujalleq

Naatsorsuuserivik Ikiuna ApS

Postboks 40
3920 Qaqortoq
Tlf.: 64 10 82, Mobil: 58 63 82
email: pipaluk@ikiuna.com

Naatsorsuuserivik Ikiuna ApS

**Diesel 1 literi CO₂-mik 2,5 kg-mik aniatitsisarpoq.
Sipaarfingisinnasatit sipaarfingikkit.**

50,-

Spar op til
75%
angullugit
sipaakkít

75%-IT ANGULLUGIT SIPAAKKIT

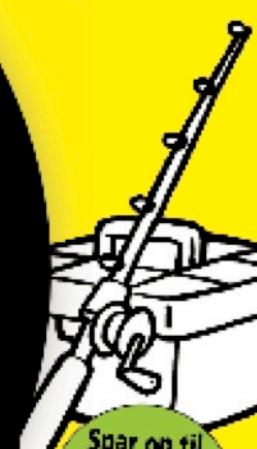

3 for 1

Pilersuisoq torersaanerminut
atatillugu akililliliivoq

SPAR OP TIL 75%

Pilersuisoq holder
oprydningsudsalg

Spar op til
50%
angullugit
sipaakkít

200,-

2 for 1

Spar op til
20%
angullugit
sipaakkít

Pilersuisoq

Respons på artikel omkring miljøforhold i Qaqortoq

Tak for din interesse i at der bliver gjort noget ved de mange problemer på miljøområdet her i byen.

Jeg vil forsøge at svare på dit opråb til Kommunen.

Mht. det bjerg af træ-affald, som havde ophobet sig ved forbrændingsanlægget, kan jeg fortælle, at forbrændingsanlæggets neddeler, som bruges til at ophugge pap og træ, er brudt sammen. Desværre er det meget svært at finde reservedele og leverandøren er derfor i gang med at producerer en ny pumpe, hvor leveringstiden vil være minimum 6 uger. Det er grunden til, at alt træ-affald ikke kan/kunne afbrændes. I første omgang, havde man anvist pladsen ved siden af forbrændingsanlægget, men det tog hurtigt om sig og så ikke godt ud.

Bjerget af træ-affald er nu blevet flyttet ud på modtagerstationen indtil neddelen bliver klar igen. Der skal derfor henstilles til samtlige virksomheder om ikke at smide deres træ-affald og pap ved siden af forbrændingsanlægget, menude på modtagerstationen, dvs. at træ-affald kan afleveres hverdage 8-16.

Mht. utatte tjæretønder (bitumen) ved maskinstationen, så indkøbte kommunen et meget stort parti (7.000 tromler) for flere år siden (1998), til en meget favorabel pris, på 1 kr. + fragt (for

på lang sigt at spare på udgifterne til vores veje).

I forbindelse med et mindre udslip fra nogle af de gamle tønder, har Kommunen ofret en hel del midler til at etablere en membran under nuværende placering og lave en lille vold rundt om oplaget. Det er rigtig nok placeret på samme sted, men bitumen er sikret og kan ikke slippe væk. Bitumentønderne bruges hvert år til at lave asfalt og det forventes, at vi har opbrugt lageret indenfor et par år.

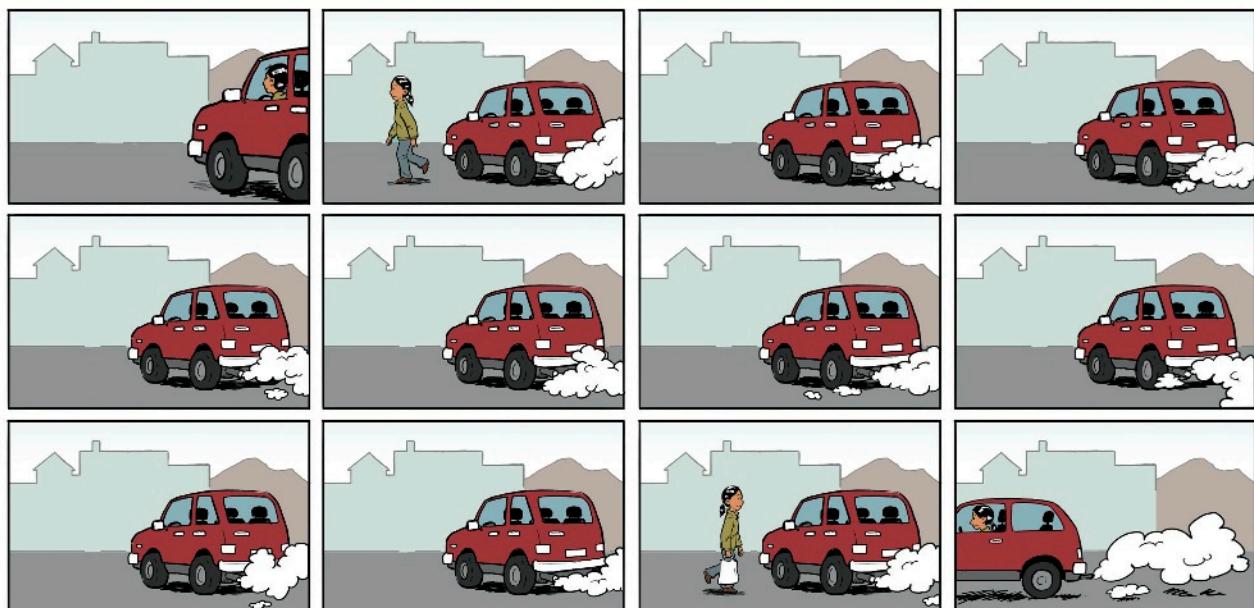
Det bør også nævnes at bitumen er et meget tykflydende produkt, som ikke er vandopløseligt. Det ligger spredt ud på alle vores veje og, er som sådan, ikke farligt. Der er i dag under 1.000 tromler tilbage, og de er ikke noget kønt syn, men de repræsentere en stor værdi i forbindelse med renoveringen af vores veje.

Kommunen arbejder på et nyt affaldsregulativ, som forventes at blive sendt ud inden året er omme. Dette regulativ vil være opbygget med en sektion for private og en sektion for erhverv. Affaldsregulativet udstikker retningslinjer for hvorledes affald skal behandles og leveres til Kommunens modtageanlæg i byer og bygder.

Slutteligt vil jeg nævne, at mange virksomheder har et behov for at kunne have midlertidigt oplag omkring deres virksomhed. Når vi udsteder arealtildelinger til disse oplag rummer de normalt et vilkår om at arealet skal holdes ryddeligt. Når vi konstatere et oplag som mere har karakter af ”losseplads” end oplag af materialer som er nødvendige for virksomheden, påtaler vi det og i de gelleste tilfælde inddrages arealtildelingen.

Som vi tidligere har understreget i dialogen med erhvervslivet, så har de også et ansvar for at vores by er pæn og ryddelig – vi gør i Kommunen vores bedste for at byen kan være pæn og ren – men der er da plads til forbedringer og vi er derfor glade for den interesse, der gives, i f.eks. Kujataamiu, og specielt forslag til hvordan det kan blive bedre.

Leif Baadh
Kommune Kujalleq

1 liter diesel giver 2,5 kg CO₂-udslip.
Spar hvor du kan.

Niuerermik Ilanniarfimmiut Tasersuaq kaajallallugu saliiput.

(EU)Niuerermik Ilanniarfimmi Ilanniartut sulisullu eqqakkanik katersimmata puut plastikkit 30 missaat ulikkaarlugit immerneqarput.

Niuerermik

Ilanniarfimmi ileqquvvoq ukiassalernerani paarmaliartarneq.

Aasarli manna paarnaq-arpianggimmat allaffissornikkut pisortaagallartoq. Grethe Gabrielsen siunnersuuteqarpoq taarsiullugu eqqakkanik katersisoqassasoq. –

“Tasersuarmik kaajalla-allunga takuara sumi tamaani pappiaqqat eqqakkallu takussaasut, pinngortitamiinnerullu nuannersua takussunartut tamakku millisittarpaat” Grethe nassuiaavvoq, “taamaammat nuniagiarata eqqakkanik katersisinnaavugut”.

Sisamanngorneq aggustusip 29-anni sulisut ilarpassui ilinniartullu Tasersuaq kaajallappaat, aaqqatissamaatinik puussianillu nassarlutik kommunimit tunniussanik, eqqagarpassiuit katarsorneqarput puut 30-t missaat!

Isumaliutigilerparput ileqqunngortinniarlugu, Grethe oqarpopoq, aammattaaq innuttaasunut kajumissaarutigiumavarput eqqakkat pinngortitamut igiinarnagit, angerlaal-lugit eqqaavinnut igittaqqul-lugit – maannami Tasersuaq kaajallallugu eqqilueeqaaq kusanaqalunilu.

Niuerermik Ilanniarfik rydder op rundt om Storesøen

(UE)Elever og personale

fra NI samler skrald: Omkring 30 store sorte plastsække blev fyldt med affald.

På NI er der tradition for en dag i sensommeren at gå ud og plukke bær.

I år var der jo ikke mange bær, så i stedet fik adm. Inspektør, Grethe Gabrielsen den ide at vi kunne samle affald i stedet. – ’På en tur rundt om søen forleden så jeg hvor det flød med papir og skrald og det ødelægger jo meget af glæden ved at gå i naturen’ udtaler Grete, så i stedet for at plukke bær kunne vi jo samle affald.’

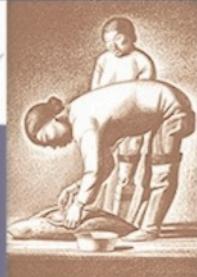
Torsdag den 29. august gik en stor del af personale og elever derfor rundt om Storesø – udstyret med handsker og poser, som kommunen velvilligt have stillet til rådighed; og der blev samlet meget affald: Alt i alt blev der samlet omkring 30 store plastsække med skrald!

Vi overvejer at gøre det til en ny tradition, siger Grethe, men vi henstiller naturligvis også til byens borgere, at de ikke smider affald men tager det med hjem. – og nu er der meget rent og meget smukt – hele vejen rundt om søen.

allu design

monika brune
postboks 3, 3921 narsaq

mobile: 25 24 26
info@allu.gl

Har du brug for en hjemmeside, en brochure en plakat eller en anden form af reklame for din forretning - så kan jeg hjælpe dig!

Kontakt mig på info@allu.gl eller besøg min hjemmeside www.allu.gl!

Isikkorikkusukkuit taava ikiorsinnaavatsigit. Isarussat, kontaktlinset, seqinersiutit pinnersaatillu

**Vil du se godt ud, så kan vi hjælpe dig.
Briller, kontaktlinser, solbriller og smykker.**

Ammarsarfiit.
Ataas. - tall.
Mandag - fredag

Åbningstider

10.00 - 17.00

Arfinningnorneq
Lørdag

10.00 - 13.00

**KUJATAANI
ISARUSSAT**

**BRILLER & KONTAKTLINSER
GULD & SØLV - URE
tlf.: 64 15 12 - fax 64 15 39**

Laks fra Skotland til Grønland

I tre uger bruger Simon fra Skotland sin sommerferie på at være på brædtet hver dag, for at undersøge de laks, der kommer ind med fiskerne. Han arbejder til daglig ved nogle floder i øst Skotland, for at forbedre laksenes levevilkår. Arbejdet bliver udført af de lokale fiskeri sammenslutninger, som lever af fiskeri til erhvervs salg, men også i høj grad af fiskeri for lystfiskere.

Disse turist indtægter er en ret stor del af Skotlands økonomi. Simon er udsendt af den skotske regering, som hvert år sender en person til Grønland. Simon viser mig en brochure, som jeg aldrig har set før, selv om den er på tre sprog: engelsk, dansk og grønlands, og den giver interessante oplysninger om laksens vandring. Laksebestanden er gået rigtig meget ned siden 80'erne, og hovedårsagen mener man er klimaforandringerne, som bevirker ændrede hav-temperaturer og -strømme som resultere i ændrede levevilkår. Laksene kan ikke følge med i omstillingen, og derfor er der mange der dør, inden de kommer tilbage til "barndomssøen" for at gyde, som ellers er deres instinkt. Derfor betyder dette undersøgelsesarbejde meget for laksens fremtid i Grønland.

De lande der står for arbejdet med at genopbygge laks bestanden er de lande der ligger ud til Nordatlanten. Organisationen hedder NASCO, og det står for: "The North Atlantic Salmon Conservation Organisation", hvor Danmark er medlem på vegne af Grønland og Færøerne. Det er naturinstituttet i Nuuk, der er kontakt til projektet.

Undersøgelsen

Undersøgelsen går ud på at finde alle de laks, der har fået den bagerste rygfinne klippet af. På den måde viser de folk, der arbejder med lakseyngelen, at de har indopereret en lille dims i fisken inden de forlader deres barndomssø. De udsendte undersøgere har et apparat som kan spore dimsen og aflæse den. Laksen skal så vejes og måles, og der skal tages en skælprøve, som så kommer til universitetet i Edinburg.

Her i landet kan alle være med til at støtte undersøgelsen, ved at registrere alle laksene med klippet rygfinne i de to måneder der må fiskes laks. Hvis man finder en laks med klippet rygfinne, deltager man i lodtrækningen om ca. 10.000 kr, som udtrækkes hvert år. Så finder du en laks med klippet rygfinne så ring straks til: Aalisakkanut raajanullu Immikkortotortaq, Pinngortitalerifik. tlf. 361212 -- svarer de ikke, så frys fisken ned og kontakt igen

Fremtiden for laks og fisketurisme

Desværre er der en stigende produktion af "burlaks" ud for vestkysten af Skotland, så de vilde laks er væk. Det er Norge, som efterhånden har fyldt den norske vestkyst op med laksebur, så de har udvidet deres kunstige lakseopdræt dertil. Simon fortæller, at der næsten alle laks har lus.

Han finder en 2-3 stykker på laksene her, men en burlaks har over 1000 lus, og det er med til at give dem dårlig kvalitet. På østkysten er floderne større, og derfor er fiske organisationerne stærkere, og her gives ikke tilladelse til burlaks. Så her er stadig gode lystfiskeri indtægter, men til gengæld også daglig arbejde med yngelen. Der er også en del arbejde med laksetrappere og flytning af yngelen, fordi i mange af sørerne er der nu etableret dæmninger til vandkraftværker

Fremtiden

Simon ved en hel masse om laks, og han vil meget gerne være med til at dele sin viden, og også hvordan han, med de erfaringer han har, kan være med til at udvikle en fisketurisme, til gavn og glæde for de lokale fiskere her i landet. Lystfiskerne er interesseret i flue fiskeri og troelly fiskeri, og også ørred fiskeriet har gode muligheder. De mange gode ørredelvle ligge ved færeholderstederne, som kunne udvide deres indkvartering aktiviteter. For nybegyndere er der også brug for fiske guider, og folk, der kan lave god grønlands mad. Både i Skotland og i Island har man kontakt med USA, hvor der stadig er velhavende mennesker, der vil betale godt for en fisketur til Grønland.

Hvis de lokale går i gang er der penge at tjene uden at de går i de større turist operatørers lommer, men direkte ud til lokal samfundet. Han siger, at mulighederne er oplagte, fordi vi kan tilbyde lystfiskeriet til rimelige priser. I andre lande ejes floderne som regel af store godser, som er dem der tjener de store penge.

Her er ejendomsretten fælles, så det ville være oplagt igen at gøre noget ved outfitter ordningen, så den blev udbredt og kommer til at fungere som et netværk af fiskere og færeholdere med deres medhjælpere. Det ville da også være oplagt at med den nye ATI uddannelse i Narsaq, kunne skolens laborant afdeling i samarbejde med

kommune og NASCO tage sig af undersøgelsene. På den måde ville undersøgelsen få langt bedre data, og dermed større viden om ændringerne i laksens leve betingelser.

Måske kunne projektet finde sted i alle de byer og bygder, hvor laksen bliver landet. Således kan videnskabelige undersøgelser foretages på grundlag af lokale folks viden og direkte medvirken. For at realisere det vil det nok kræve et samarbejde mellem KNAPK lokalt, kommunen og NASCO – mon det kan lade sig gøre???

Kirsten kran

Sydgrønlands El ApS V/ Per Holm Alt I El udføres

Per Holm	49 45 19
Knud Hansen	49 26 19
Hans Mikaelsen	49 46 50
Værksted	64 34 81
Fax:	64 19 41

E-mail: sydel@greenet.gl

Postboks 527
3920 Qaqortoq

KALAALLIT NUNAANNI ALLAKKERIVEQALERNERUJP UKIUNIK 75-INNIGORTOISIORNERA
GRØNLANDS POSTVÆSEN I 75 ÅR

KALAALLIT NUNAAT
GRØNLAND

20.00

KALAALLIT NUNAANNI ALLAKKERIVEQALERNERUJP UKIUNIK 75-INNIGORTOISIORNERA
75-ÅRET FOR OPRETTELSEN AF GRØNLANDS POSTVÆSEN. 17. SEPTEMBER 2013.

1938 - 2013

• Ukiut - 75 - År •
75 • POST Greenland 1938 - 17. SEPTEMBER - 2013

Ulloq 17. september 1938 Kalaallit Nunaanni allakkeriveqalerpoq, ukioq
mannalu ukiuni 75-ini atuussimanera nalliuissineqassaaq.

Nunatsinni tamarmi TELE-POST Centerini tamani ulloq septemberip 17-ian
nalliuottorsutigineqassaaq, illillu kaffisoriartoqqaavutit.

Den 17. September 1938 blev det Grønlandske postvæsen oprettet og kan i år
fejre sit 75 års jubilæum.

Jubilæet fejres i hele landet med stor kaffemik i alle TELE-POST Centre
den 17. September, hvor du inviteres til kaffe og kage

TELE-POST

Det nye Bræt

(IB) I pomp og pragt åbnede fødevarefestivalen i Sydgrønland i slutningen af sidste måned, hvor samtidig det nyrenoverede bræt i Qaqortoq blev indviet. Så vidt så godt, for alle kan vel gå ind for et bræt, hvor man sikrer, at de veterinære krav opfyldes, så vores levnedsmidler omgås og sælges under tilfredsstillende hygiejniske forhold.

Men hvordan er det nu lige med reglerne. Hvad må sælges, og hvad må ikke sælges? Hvem må sælge, og hvem må ikke? Hvordan skal salget foregå? Hvad med konkurrence og service? Med det renoverede bræt og den nye praksis, som kommunen i den forbindelse åbenbart har indført, er der opstået både tvivl og problemer. Kommunens medarbejder, der står for al salg på brættet, kan kun videregive, hvad han har fået besked på. En kommunal administrativ medarbejder i Narsaq henviser til de gældende veterinære regler, og påpeger, at fåreholderne dermed ikke længere kan sælge kød fra brættet.

For et halvt års tid siden var der en livlig polemik i Nuuk om salg af blandt andet tørrede og røgede produkter. Her henviste man til, at salg af disse forarbejdede produkter ikke var tilladt i henhold til levnedsmiddelbekendtgørelsen. Men salg af tørrede torsk og røget fisk må åbenbart godt ske i Qaqortoq.

Hvad der er op eller ned, for så vidt angår de formelle bestemmelser efter de veterinære regler, skal lokalavisen ikke komme ind på her. Men man kan da her nogle få uger

efter indvielsen af det nye bræt konstatere, at der hersker stor usikkerhed. Fåreholderne stiller sig uforstående og protesterer. Den enkelte jollefisker har tilsyneladende blot affundet sig med tingenes tilstand, hvorefter kommunen skal forestå al salg.

Skrevne regler for driften af brættet i Qaqortoq findes ikke. De er i alt fald ikke umiddelbart tilgængelige. Intet opslag på stedet. Ingen forudgående information. Nu skal det bare være sådan, som kommunen siger.

Måske er det alt sammen, som det skal være. Men man må under alle omstændigheder undre sig temmelig meget, når viceborgmester Simon Simonsen stiller op i Qanorooq onsdag den 4. september og slår på tromme for, at man vil søge snarest at få ændret reglerne, så fåreholderne tilgodeses. Et par uger efter at det renoverede bræt er taget i brug og altså efter, at kommunen har bestemt sig for, at noget skal være anderledes.

Det ser unægtelig ud til, at kommunen alene har tænkt på selve renoveringen af brættet. Hvilket i sig selv naturligvis er godt. Men burde man ikke have gransket de formelle regler og have lavet et lokal sæt bestemmelser for brættet ud fra dette grundlag. Hvis noget da skulle være anderledes i forhold til tidligere, havde det været på sin plads at tage en drøftelse med de berørte parter. Sidst, men ikke mindst, ville det være rare, hvis kommunen havde gjort sig den ulejlighed at informere borgerne, brættets kunder, om det nye.

Ændringerne har nemlig også umiddelbart konsekvenser for kunderne. Fiskeren og fangeren afleverer sine varer til brættet, hvorefter den kommunale medarbejder sælger disse.

Det gamle traditionelle bræt med dets "sjæl og ånd" er væk. Det er naturligvis et plus, at hygiejen er højnet. Men noget er gået tabt – hvilket imidlertid ikke behøvede at være resultatet. Brættet som samlingspunkt med den "sociale sladrebænk" er væk. Og det er et stykke historie også.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer	Sikringsanlæg
Industri-installationer	Patient- og nødkald
Service	Brandalarm anlæg
Skibs-installationer	Maskinelektronik
Data-installationer	Termografering
Kommunikation	Hvidevarer
Antenneanlæg	Storkøkkener
Elevatorer	Døgnvagt
Belysningsteknik	El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqaarluartoq qullnik errorsiviit
nillataartitsiviit allallu*

Arssarnerit A/S

Jaraatooq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
Fax: 642033
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.com

Qaqortoq afd

Søren tlf. 494525

Nanortalik afd.
Mobiltlf. 490230

75%

**POST-ip ukiunik
75-ingortorsiornérani
akikilliliineq**

Mobiltelefoninik taakkulu atortuinik immikkut toqqakkani 75%-it angullugit sipaarit

Najukkanni TELE-POST Centerimi neqeroruterpassuit takukkit akikinaarlugulu pisilutit

Akikilliliineq ingerssaaq etaasiningameq 16. september 2013 imat arfningameq 21. september 25 is hanegullugu.

**Jubilæumsudsalg
POST 75 år**

Spar op til 75% på udvalgte mobiltelefoner og tilbehør

Gør et kup og se de mange tilbud i dit lokale TELE-POST Center

Udsalget er gældende fra mandag den 16. september 2013 til og med torsdag den 21. september 2013

Kujataata illoqarfiini nunaqarfiinilu atugarissaarneq ineriertortitsinerlu oqaluuserineqartut

Kujataani Naalakkersuisut angalanerat innuttaasunik oqaloqatiginnissamut periarfissiilluuarsimavoq. Nunap ilaani illoqarfiit nunaqarfiillu ataatsimoorussanik unammillerfissaqarlillu assigiinngitsupilussuarnik ilippanaateqarfipput. Taamaattorli sumifinnut tikeraarfiganut tamanut innuttaasut takkuttut ataatsimoorullugu atugarissaarneq aamma ineriertortitsinissamut piumassuseqarneq assut sammisarisimavaat.

Inunniq isumaginnitoqarfik oqallinnermi sammineqarluuaqqippoq. Ingammik ilaqtariinnut atugarisat peqqissaarullugu oqallisigineqarpooq. Ilaqutariinnik isumassuinissamut periarfissarpiaq Naalakkersuisut annertuumik pingaartissimagaat, aammalu innuttaasunut ikiorserneqarlnilu siunnersorneqarnissamut oqinneruler-sillugu aaqqissuussiviusup ineriertorteqqinnissaanut aningaasanik immikkoortsisismasut Martha Lund Olsenip naqissuserpai. Psykologinik angalasartoqarnissaq pillugu nutaarsiassaq tiguneqarluarpooq.

Aammattaaq Nanortalimmik plejehjemmit iluarsaannissaanut Naalakkersuisut 2014-imut Aningaasanut Inatsisissatut siunner-suummi aningaasaliinissaq pingaartissimagaat Martha Lund Olsenip ilisimatitsissutigisimnaavaa.

nuussutissarsiornikkut ineriertortitsinermut tunngatillugu nunap ilaani innutaasunik nuussutissarsiorfiusumillu ataatsimiinnernit nalunaarut pingaernerpaq tassaavoq angallannermi atugarisanik paartumik paasisaqartoqarnissa.

- Jens-Erik Kirkegaard dip ataatsimiinnernit assigiinngitsunit oqari-tuut eqikkarpaa: Qaqortumi nunap ilaaniq nunap sinneranik attavi-liisussamik mittarfiliortoqarnissaq pisariaqartinneqarpooq. Mittarfip aamma takornariat Islandikkoortut pitsaanerusumik attavilernissaat isumannaassavai. Tamanna ilutigalugu mittarfefqarfiup akitsuuteqartitsisarnermut aaqqissuussinera takornariaqarnermi ineriertortitseqqinnissamut aporfissaliinersoq misissussavarput.

Angalanermit nuannaarutaasutut pissarsiaraq alla tassaasimavoq nerisassalerisoqarfimmi ineriertortitsinerlik Kujataani qanoq samminnittoqartuunerata takuneqarnera. Kujataani nerisassiornermik festivaleqartitsinerlik "Igasa"-mi peqataanissamut soqutiginninnej, aammattaarlu inuussutissarsiuutitigut suliniutivinnik ineriertortitsin-nisanut periarfisanut isumassarsiassaqarnermik annertuumik peqarnermut takussutissaapput.

Ilaatigut nerisassialerinerup takornariartitsinerullu iluini najugaqarfinni inuussutissarsiornermi suliat ineriertortinnerinik tapersersuini-nissaq Naalakkersuisut siunertaqartuusut Jens-Erik Kirkegaard dip ilisimatitsissutigaa. Taamaattumik najugaqarfinni inuussutissarsiornermi pilersitanut pitsaasorpassuarnut tapersersuiniissamut aggu-assassat 15 mio. kr.-t missaat immikkoortinneqarsimapput.

Nanortalimmi Qaqortumilu innutaasut akornanni ingammik sulianik ilinniarfinni ilinniagaqarsinnaanermut inuusuttut periarfissari-saat assut sammineqarput. Ilaatigut suliffinni sungiusarfissat aamma ilinniagaqarnermut atasumik angalanermut aningaasartuutit pillugit unammillerfissat pineqarput.

Inuussutissarsiuutinik ilinniagaqarnermik ineriertortitsiuarnissaminik Naalakkersuisut sammisaqarnerat Nick Nielsenip naqissuserpaa, taamaalliluni nunatsinni isorartoqisumi unammillerfissat immikkut ittu isumaginiarneqarlutik.

Aammattaaq Nanortalimmi unnukkut ataatsimiisitsinerlik Kalaallit Nunaata oqaluffii taakkunungalu tunngasut oqaluuserineqarput. Ilaatigut nunami oqaluffiit kusanartorpassuit iliveqarfiiillu iluarsaal-lugillu aserfallatsaaliornissaat sammineqarput. Ilagiinnut tunngasut

nik aamma oqaluuserisaqarsinnaaneq Nick Nielsenip nuannaarutiga, ilagiinnilu innuttaasut suliaqartut meeqqat inuuusutullu ilanngutsinniarnissaannik kaammattuiteqarluni.

Angalaarneq savaatillit nunaqarfiini Igalikumi Qassiarsummilu tikeraarnernik naggaserneqarput.

Velfærd og udvikling på dagsordenen i Sydgrønlands byer og bygder

Naalakkersuisuts rundrejse i Sydgrønland har budt på rig mulighed for dialog med befolkningen. Regionens byer og bygder har både på samme tid fælles udfordringer og vidt forskellige potentialer. Fælles for alle de besøgte steder har dog været at de fremmødte borgere har stor fokus på velfærd og vilje for udvikling.

Det sociale område fyldte igen godt i debatten. Særligt vilkårene for familierne blev drøftet indgående. Martha Lund Olsen slog fast at Naalakkersuisut har prioriteret netop muligheden for familiebehandling højt, og har afsat midler til at videreforske systemet, så der bliver lettere adgang til hjælp og rådgivning for borgerne. Nyheden om rejseholdet med psykologer blev vel modtaget.

Martha Lund Olsen kunne endvidere gøre opmærksom på at Naalakkersuisut på Finanslovsforslag 2014 har prioriteret midler til renovering af plejehjemmet i Nanortalik.

De vigtigste meldinger fra møderne med regionens borgere og erhvervsliv med hensyn til erhvervsudvikling er, at der skal ske en hurtig afklaring af trafiksituacionen.

- Jens-Erik Kirkegaard sammenfatter budskabet fra de forskellige møder: Der er behov for etablering af en landingsbane i Qaqortoq, som skal binde regionen sammen med resten af landet. Banen skal også sikre bedre adgang for turister via Island. Samtidig skal vi se på om lufthavnsvæsenets afgiftssystem skaber en barriere for yderligere turismeudvikling.

Et andet glædeligt udbytte fra turen har været, at se hvordan man i Sydgrønland har fokus på udviklingen af fødevareområdet. Interessen for deltagelse i den sydgrønlandske fødevarefestival "Igasa" vidner om stor idérigdom, og muligheder for udvikling af egentlige erhvervsprojekter.

Jens-Erik Kirkegaard oplyser, at Naalakkersuisut har til hensigt at støtte udviklingen af de lokale erhvervsaktiviteter inden for bl.a. fødevarer, turisme. Der er derfor afsat en pulje på ca. 15 mio. kr. til understøttelse af de mange gode lokale erhvervsinitiativer.

I Nanortalik og Qaqortoq var der blandt borgerne stort fokus på de unges muligheder for adgang til uddannelse i særdeleshed på erhvervsskolerne. Blandt andet blev udfordringerne om såvel praktikpladser og rejeomkostningerne forbundet uddannelsesforløbet.

Nick Nielsen slog fast at Naalakkersuisut har fokus på kontinuerligt at udvikle erhvervsuddannelserne således, at de tager højde for de særlige udfordringer der er i vort vidtstrakte land.

Også Grønlands kirke og emner relateret hertil blev drøftet på aftens møde i Nanortalik. Fokus var blandt andet på renovering og vedligehold af landets mange smukke kirker, og kirkegårde. Nick Nielsen var glad for muligheden for også at drøfte kirkelige anliggender og opfordrede til at borgene i menighedsarbejdet sætter fokus på inddragelse af børn og unge.

Rundrejsen sluttede med besøg i fåreholderbygderne Igaliko og Qassiarssuk.

Kalaalimineerniarfik nutaaq

(IB)persuarfiutaaqisumik qaammatik siuliani kujataani nerisassanut tunngatillugu festivaalerneq ammarneqarpoq, Qaqortumilu tamanna peqatigalugu kalaaliminnerniarfik nutarteqqammerneqartoq ammarneqarluni. Tamanna tikillugu ajunngilaq, kikkummi tamarmik ajorinavianngilaat kalaalimineerniarfik, tassanilu qulakkerlugu inuussutissalerinerimi piumasaqaatit qulakkeerneqarlutik, taamaasillutillu nerisassaatigut eqqiluitsuunissaq tuniniaanisallu naamiginarsinnaasumik pissuseqalerniassammata.

Kisiannili malittarisassammaakkua qanoq ippat. Suut akiginiaqqaasavaa kinalu akiginiaqqaasangila? Akiginiaaneq qanoq ingerlasassava? Qanormi taavami unammilleqatiginneq kiffartuussinerlu? Kalaalimineerniarfiup nutarternerani ingerlanneranilu, kommunip tassunga atatillugu atuutilersimasaannut, nalorninerit ajornartorsiutillu takkussimapput. Kommunip sulusia kisimiilluni akiginiaasoq, ingerlateqqinqarsinnaavaa, qanoq peqquneqarsimanini. Narsami Kommuunimi allaffissornikkut sulusup nerisassalerinerimi malittarisassat innersuussutigai, tikkuarlugulu, savaatillit kalaalimineerniarfimmi savaarniaqqaasajunnaarmata.

Ukiup affaata matuma siorna Nuummi missinik pujuukkanilu nioqquqteqarneq persuarsiutaqaq. Tassani innersuunneaarpot, nerisassat suliareriikkat nerisassanut aqutsisoqarfimmit, nioqquqtinginissaat inertequtaammata. Kisiannilu

Qaqortumi aalisakkat panertut pujuukallu inerteqquaasi-manngillat.

Suna iluameernesoq sunalu iluamiinginnesoq, nerisassanik akiginiaasarnermi peqqussutit, maani aviiseeqami iserfigisanngilarput. Kisianni kalaalimineerniarfiup ammarneraniit sapaatit akunnialunnguit qaangiuttut, annertuumik nalornisoqarpoq. Savaatillit paasisinnaangilaat naammagittaalliorlutillu. Aalisartuaqqat ataasiakkaat piissutsit taammaannerat naamimaginarsimavaat, tassalu kommunip nioqquqteqarneq isumagiissaga.

Qaqortumi kalaalimineerniarfik allassimasunik malittarisasaqangilaq. Taamaasimassagaluarpat saquminngillat. Taassani allagartaliisoqarsimangilaq. Sioqullugu paasitsiniasoqarsimangilaq, tassa taamaasaaq, soorlu kommune oqartoq.

Immaqami suut tamarmik ajunngitsumik ingerlapput. Qaqortumi Simon Simonsen, ulloq 4. september oqalugiarnermini oqarmat nammineq ilungersuutiginiarlugu malittarisassat piaartumik allangortsinnissaat isumaginiarlugin, savaatillit eqqarsaatigalugit. Sapaatit akunneri marluk qaangiupput kalaalimineerniarfik nutaternikoq atulermat, taamani kommune aalajangerpoq malittarisassat allaasariaqartut.

Miserratigineqarsinnaangitsumik kommunip kisimi kalaalimineerniarfiup nutarternissaat eqqarsaatigisimaga. Soorunami tamanna ajunngilluinnarpoq, kisiannili malittarisassat assigiingittut misissoqqaasagaluarai, tamannalu tunngavigalugu nammineq malittarisassaliorlutik. Soorlu siornatigumiit arlaanik allannguuqeassagaluarpat, piissus-samisuussagaluarpoq, pisussamut eqqorneqartussat eqqartueqatigisimasuugaluarunikit. Kingullertut, minnerunngitsumillu, iluarsimassagaluaqaaq, kommunip iinnutaasut, kalaalimineerniarfiup pisiniartartui piissutsinik nutaanik paasitsiniaaffigisuugunikkit.

Allannguutimmi aamma pisisartunut sunniuteqarput. Aalisartup piniartullu nioqquqtiissani kalaalimineerniarfimmut tunniutissavai, kommunillu sulusuata akiginiarlugin.

Siornatigutuulli kalaalimineerneerniarfiup "anersaava" tammarpoq. Soorunami eqqiluisaарneq pitsaanerulerpoq. Kisianni arlaa annaavarput – tamatuma tamanna kingunerisinaasimangikkaluarpa. Kalaalimineerniarfik katerisimaartarfittut "oqallifittullit" tammarpoq. Tamannalu oqal-tuaanangorpoq.

Qaqortoq VVS-Service ApS

Boks 59 • 3920 Qaqortoq

**Alt i vand, varme og sanitet
samt oliefyrservice**

Fali. 49 41 11

Telefon. . 64 20 77

Fax. 64 26 77

Værksted: Masarsuk B-762

Qaaqortukuluumi illukup iluarsarnera

Siorna nunatta katersugaasivia toqqorsivialu, Kommune Kujnallermi teknikkeqarnermut allaffimmiit nalunaarfingeqarput illukup isuata kitaatungaaniittoq, festertarfimmi, nakkarsimasoq, taanna oqaluffitoqqap Qaqortukuluumiittup sinaaniippoq. Illukup isua kimmum sammisoq suli nakkaattornissaminut navianartorsiormat aalajangiunneqarpoq, illukoq, taanna 2013-p aasaanerani iluarsanneqassasoq, illukullu aamma taassuma avannamut isua ilummut isanikqoq ilanngullugu, taannami 1935 kingorna ilummukajaaq uppissimamat.

Ukiut akullit vikingillu nalaani naasorissaasut pisuut festertarfinnik peqartarsimapput. Tassani naasorissaasorsuup taa-maaqatini allaninngaaneersut naapisimaartarsimavai, tassani ilu ingerlaavartumik nutaarsiassanik oqaloqatigiiuttoqartarsimalluni, oqaluttuallu assigiingitsorpassuit oqaluttuarineqartarsimallutik. Festertarfik Qaqortukuluumiittoq tassaavvoq nunani avannarlerni inerssuarni aserfallannginnerpaasimasoq, taamaasillunilu kulturikkut eqqaassutissaalluni.

Taannalu isumaqarfigineqarpoq, Qaqortukuluumi oqaluffiup sananeqarnerata nalaaneersuusoq,, tassa jiisusip inunngorfia sioqqullutu ukiup 1300 misaani.

Taamanikkut titartaasartoq illukusiorlu Aage Roussell 1935-ip aasaanerani illukusiortutut illukoqarfiup nalaani annertuumik assaane-rani, oqaluffitoqaq kisiat pinnagu, taannami siusinnerusukkut asaavigineqarsimamat – festertarfip iigai tamarmiusut portussusingajammin-nik portussuseqarlutik atasimapput. Rousell-ip ujaqqat issullu assagakuni iikkap avannarliup silataannut eqqarsimavai, tamatumallu kingunerisaan-nik iigaq initaata tungaanut uppissimalluni, eqqakkat naqtsinerat pissutaalluni.

Qujanartumik 1935-mi assaanerup nalaani assiliisoqaqattaarsimavoq iikkallu iluitsuutilugit qanoq isik-koqarnersut takuneqarsinnaallutik. Taakku assit atorlugit, aasaanerani aserfallatsaaluiinermi, ilusiviatut ilis-sinneqarsinnaasimavoq, tassani ujaqqat inissavimminnut inissinneqarsimallutik.

Ujaqqanik tonsit arlariinnik oqimaassuseqarsinnaasunik suliaqarnerit suliarineqarsimapput Vordingborg Museum aamma Islands Universitet suleqatigalugit. Taakkus Nordisk Kulturfondimmit, Dronning Margrethe aamma Prins Henriks fond, NunaFonden aamma LNS Greenland Qaqortumiittumit, aningaasatigut taperserneqarsimallutik.

Uikiuni kingullerni savat hiistillu illukunut akornutissaq-anngitsumik isersinnaasarsimapput tamatuma eqqaata isu-magineqannginnera pillugu, tamatuma kingunerisimavaa, savat hiistillu anaat tamani tamaaniimmata, aamma oqaluffitoqqami. Teknikkeqarfiup avatangiisinullu immikkoortoqarfiup Nunatta Katersugaasivia toqqorsiviatalu qulakteerni-arpaat, 2014-ip aasaqanerata aallartinnerani pissutsit iluarsin-iarlugit, taamaasillunilu tikeraartinut nuannaarutissanngor-lugu, oqaluttuarisaanermut avatangiisinullu alianaatumu-kartarnissaat.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Fax 64 26 72

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 16.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00

Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

Autoriseret Yamahaforhandler

DANISH CROWN

Sipaakkit /
Spar
300,95

• ØERISUT
DYBFROST.

ULLUNUT
28-NUT IGAASSAT /
28 Dages Middag, 17 kg

699.-

**PRIS
GARANTI**

Vi vil være billigst!
Akikinnerpaajuniarpugut

FAXE KONDI
BOOSTER, BLUE
4 x 27,5 cl

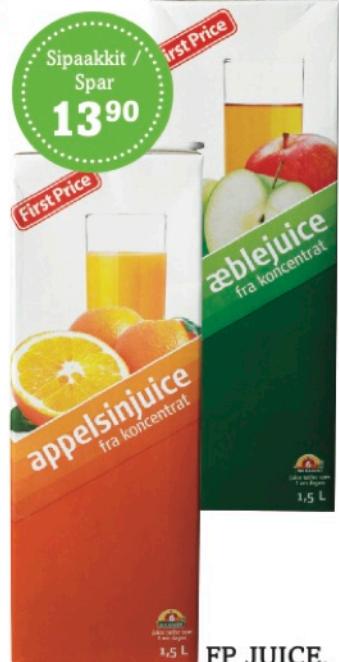
Sipaakkit /
Spar
41,80

50.-

Sipaakkit /
Spar
16,90

FP HONNING
2 x 425 g

FP JUICE,
ÆBLE-IMLT. / EL.
APPELSIN JUICE
2 x 1,5 liter

30.-
25.- PISIFFIK

Akikitsut ullut tamaasa · Fast lav pris hver dag

KØKKENRULLER/TOILETPAPIR
4/8 RULLER

25,-

ALTMULIG KLUD
10 STK.

15,-

HUSHÄLSDUK
ALT MULIG KLUDDE
UNIVERSALKLUD
SIIVOUSLIINA

FRYSE-/KOGEPOSE
75 STK.

14,50

Atornerpaasartakkatit -akikinnerpaajusariaqarput · Det du bruger mest -skal koste mindst

KATTEMAD MED KØD
415 G **7,50**

VATPINDE
200 STK. **7,-**

VÄDSERVETTER
72 STK. **17,-**

Nioqquissat 250 X-tra sinnerlugit · Mere end 250 X-tra varer

TANDBØRSTE
3-PACK

15,-

TANDPASTA
125 ML.

15,-

HONNING UDENLANDSK
450 G **21,-**

Ulluinnarni atugassanut akissaqarnerulaalerit · Få råd til lidt mere i hverdagen

JORDBÆRMARMELADE

900 G

19,-

Brugseni

100%-imik kalaallit piat · 100% ejet af det grønlandske folk